

การศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

A Study of Internal Environment of School's Administrators under the Secondary Educational Service Area Office 31

วรรณมณี โพธิ์พันไม้

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Wanmani Phothiphanmai

Graduate Student of Master Degree Program in Educational Administration, Vongchavalitkul University

Corresponding Author Email address : wanmanee_c@hotmail.com

(Received : August 28, 2018; Revised : September 25, 2018; Accepted : November 15, 2018)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และ 2) เปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .956 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหารจัดการ และด้านวิชาการ
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหาร, สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the level of internal environment management of school's administrators under the Secondary Educational Service Area Office 31 and 2) to compare the internal environment management of school's administrators under the Secondary Educational Service Area Office 31. The samples of this study were 44 administrators under the Secondary Educational Service Area Office 31 during the academic year 2017 distinguished by administration experience and school size. The instruments of this study were questionnaires on internal environment management of the school's administrators under the Secondary Educational Service Area Office 31 environment. It is a 5-level scale with a confidence level of .956. The statistics used for analyzing data were Percentage, Mean, Standard Deviation, One – Way ANOVA and When the difference was found, comparison was made between Scheffé's method.

The results of the study revealed that:

1. The internal environment management of the school's administrators under the Secondary Educational Service Area Office 31 was at much level in each aspect and overall. Considering each aspect ranging from high to low, it was found that the physical was at the highest level. Next were administration and academic matter respectively.

2. The result of comparison on internal environment management of the school's administrators under the Secondary Educational Service Area Office 31 distinguished by administration experience was found that the overall and individual aspects were not different.

3. The result of comparison on internal environment management of the school's administrators under the Secondary Educational Service Area Office 31 distinguished by school size as a whole and in each aspect was a statistically significant difference at ($p < .05$)

Keywords: management, internal environment of school's

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมโดยบัญญัติไว้ในหมวด 4 มาตรา 23 (2) กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ว่า “ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน” ในการจัดกระบวนการเรียนรู้มาตรา 24 (5) กำหนดให้ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 , พ.ศ. 2545) (Ministry of Education, National Education Act, BE 2542 and Amendments No. 2, BE 2545)

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้เปรียบเสมือนครูคนหนึ่งที่สามารถให้การศึกษอบรมและกลมกล่อมเกลางจิตใจของคนได้ เพราะคนที่อยู่ในสภาพสังคมที่ดีจะซึมซับลักษณะที่ดีติดตัวไปโดยไม่รู้ตัว (Somprasong and Latrot, 2003) บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่

ติของสถานศึกษา จะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิดและคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้เรียนจะศึกษาเล่าเรียนเต็มความรู้ความสามารถ ทำให้เกิดผลสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา คือการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อมมีความตระหนัก มีทักษะในการแก้ปัญหา มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมในการที่จะร่วมกันอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักของการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา คือ นโยบายการวางแผน การประสานความร่วมมือกับกับเครือข่ายต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุน และยังได้กำหนดนโยบายจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในสถานศึกษาจะต้องครอบคลุมสิ่งแวดล้อม 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการจัดทรัพยากรสถานศึกษา ด้านการจัดบริเวณสถานศึกษา และการสร้างความร่วมมือและเครือข่าย (Ministry of Education, 2007) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธนศ ขำเกิด (Khamkoet, 1998) ที่ได้จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน ดังนี้ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ และสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ

จากความสำคัญดังกล่าวการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ นอกจากจะสามารถให้ความรู้ ความคิด แก่ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาแล้ว ยังสามารถส่งเสริมให้คนรู้สึกระตือรือร้นใคร่รู้ใคร่เรียน รู้จักวิถีการดำรงชีวิต และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และต่อสภาพแวดล้อมอย่างถูกต้องด้วย สภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนกลายเป็นสถานที่ที่มีค่าของชุมชนส่งผลให้ทุกคนเกิดความภาคภูมิใจเพิ่มความสนใจในการศึกษาและการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากขึ้น จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนด้วย (Somprasong and Latrot, 2003)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาภายใต้กำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 รับผิดชอบการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด ครอบคลุม 32 อำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 50 แห่ง มีหน้าที่ปฏิบัติ และนำนโยบายสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2559 เกี่ยวกับเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ไว้ในข้อที่ 3 ว่า “เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะ และกระบวนการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย มาตรฐานและการประเมินหลักสูตรและการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้” (Office of Education Region 31, 2016)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม สถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาให้ทุกคนในสถานศึกษามีความรู้สึกร่วมกันเมื่ออยู่ร่วมกัน สร้างความรักความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกันผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญคนหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ ผู้บริหารจึงควรเข้าใจ เห็นใจ และให้กำลังใจ แก่ครูอาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ ครูจะร่วมมือปฏิบัติหน้าที่ของตน ให้ความรัก ความเมตตาแก่นักเรียน นอกจากการสอนเนื้อหาวิชา นักเรียนจะเกิดความรู้สึกรักว่าอยากมาโรงเรียนมาแล้วก็มีความสุขสบายใจ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 หลายแห่งมีการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 เพื่อเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ได้นำไปพัฒนาการบริหารสภาพแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี เก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ที่มีประสบการณ์การบริหาร และขนาดสถานศึกษาต่างกัน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 50 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (Cited in Wangphanit, 2012) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางใช้วิธีการสุ่ม สถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษใช้จำนวนประชากรทั้งหมดซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 12 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 14 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 8 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 10 คน

1.1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารงานทั่วไปและครูผู้รับผิดชอบงานด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สถานศึกษาละ 3 คน 132 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์และเนื้อหาจากแนวคิดที่ต้องการศึกษาพร้อมทั้งนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ประสบการณ์การบริหาร และขนาดของสถานศึกษา จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 36 ข้อ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31

3.3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง

3.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 132 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด พิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.4.2 นำข้อมูลที่ได้จากโรงเรียนเดียวกัน มารวมหาค่าเฉลี่ย เป็นข้อมูลของโรงเรียน

3.4.3 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

3.4.4 วิเคราะห์ การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เกณฑ์แปลความหมายของค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2551)

3.4.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างใช้การทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé's method.)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผู้วิจัย มีประเด็นจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่น่ามาสรุป ผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.1 การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหารจัดการ และด้านวิชาการ

4.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยรวมและรายด้าน ที่มีประสบการณ์การบริหารที่ต่างกัน คือ ต่ำกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า

4.3.1 การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ด้านกายภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3.2 การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ด้านการบริหารวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง

ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3.3 การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. อภิปรายผล

การศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผู้วิจัยอภิปรายผลโดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ผลการวิจัยการศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารสภาพแวดล้อมด้านกายภาพด้านการบริหารจัดการ และด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุน องค์กรประกอบต่างๆ ภายในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาเต็มศักยภาพ อันได้แก่สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความสะอาด สะดวก ปลอดภัย มีอาคารเรียน ห้องเรียน บรรยากาศที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ ชุมชน ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างมีระบบ ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์หลักสูตรในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา กระตุ้นให้ครูจัดการเรียนรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่บูรณาการให้สอดคล้องกับ สภาพชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลียว กล้าหาญ (klahan, 2007) ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการจัดการเรียนการสอน

5.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นตรงกันโดยเห็นความสำคัญต่อการบริหารสภาพแวดล้อม มีเป้าประสงค์ในการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรประกอบต่างๆ ภายในสถานศึกษา เพราะจะส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศที่ดี สดชื่น สวยงาม และปลอดภัยในบริเวณสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ จึงมีการบริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรพงศ์ พันธโกชน และจรุณี แก้วเอียน (Phanphot and Kaoian, 2013) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มลำภู - บางนาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มลำภู-บางนาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำแนกตามอายุราชการ พบว่า โดยภาพรวมของผู้มีอายุราชการ 1-10 ปี 11-20 ปี 21-30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน

5.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความพร้อมที่ต่างกันของสถานศึกษา เช่น บริบท สถานที่ตั้ง องค์กรประกอบทางกายภาพ บุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษาให้การสนับสนุนต่างกัน ฯลฯ รวมถึงด้านงบประมาณของรัฐเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการบริหารสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ได้รับจัดสรรมีความแตกต่างกันตามขนาดสถานศึกษา สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ สำเริง เจริญวงศ์ (Charoenwong, 2006) การศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ และด้านการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน การเปรียบเทียบการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมรายด้าน ด้านการบริหารจัดการ และด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีการบริหารสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารสิ่งแวดล้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนด้านการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการบริหารกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

6.1.1 ด้านกายภาพ สถานศึกษาควรจัดแปลงเกษตร สวนหย่อมสมุนไพร สวนพฤกษศาสตร์ หรือสวนอื่นๆที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมในสถานศึกษา

6.1.2 ด้านวิชาการจากการวิจัยจะเห็นว่ามีความสำคัญที่สุด ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย ติดตาม วัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

6.1.3 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรมีการสำรวจตรวจสอบ และศึกษาสภาพปัญหาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชนเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจากกลุ่มประชากรในระดับอื่นๆ และเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอนาคตต่อไป

6.2.2 ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31

6.2.3 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31

7. เอกสารอ้างอิง

- Charoenwong, S. (2006). *Kansueksa Kan Borihan Singwaetlom Nai Sathan Sueksa Khanphuenthan Sangkat, Office of Chonburi Educational Service Area 2* (Master's Thesis in Educational administration), Rajabhat Rajanagarindra University. Chachoengsao.
- Khamkoet, T. (1998). *ruam botkhwam thang wichakan*. Nakhonpathom : Phet kasem kan phim.
- Klahan, C. (2009). *Botbat Khong Phuborihan Sathan Sueksa Nai Kan Borihan Singwaetlom Nai Sathan Sueksa Chuang Chan Thi 1-2 Sangkat Samnakngan Khet Phuenthi Kansueksa Suphan Buri*. (Master's Thesis in Educational Administration), Graduate School Kanchanaburi Rajabhat University, Kanchanaburi.

- Ministry of Education. (2007). The National Education Act, 1999 (amended, No. 2, BE 2545). Bangkok: Phrik Wan Krap Fik.
- Office of Education Region 31. (2016). *Policy/Action Plan for the fiscal year 2016*. Nakhon Ratchasima : Office of Education Region 31.
- Phanphot, A. & Koian, C. (2013). *Kan Borihan Saphapwaetlom Nai Sathan Sueksa Khanphuenthan Khong Klum Lam Phu - Bang Nak, Narathiwat Primary Education Service Area 1*. (Master's Thesis in Educational administration), **Yala** Rajabhat University: Yala.
- Somprasong, N. & Latrot, S. (2003). *Nuai Thi 9 Kan Borihan Saphapwaetlom Sathan Sueksa*. Nonthaburi : Faculty Of Education, Sukhothai Thammathirat Open University.
- Srisa-at, B. (2008). *kan wichai bueangton*. Bangkok: Suwiriyan.
- Wangphanit, P. (2012). *witthaya kan wichai*. Nakhon Ratchasima : Faculty of Education, Vongchavalitkul University.